

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 41/22
Møtedato: 10.05.2022
Journalnummer: 2022/1550

NYTT SPESIALEMNE I «DOMSANALYSE OG DOMSSKRIVING»

Saken ble behandlet i studieutvalgets møte den 26.04.2022. Det er fakultetsstyret som har myndighet til å opprette/nedlegge emner etter forslag fra studieutvalget, jf. Reglement for Det juridiske fakultet § 1. Studieutvalget har i denne saken foreslått at styret oppretter emnet.

Bakgrunn

Som en del av CELL-prosjektet¹ til UiO ble det i fjor høst (studieåret 2021/22) opprettet et spesialemne i Domsanalyse og domsskriving.² Undervisningsopplegget er digitalt og utpreget studentaktivt, med flere dialogpregede seminarer med dommere fra ulike domstoler – Hordaland tingrett, Hålogaland lagmannsrett, Høyesterett, EMD og EFTA-domstolen. Også prøvingsformen er nyskapende: første del består av en semesteroppgave i form av en dom, som studentene skriver som et gruppearbeid. Andre del består av en individuell muntlig eksamen, der studentene analyserer dommen de har skrevet og reflekterer rundt domsskriving med utgangspunkt i denne.

Fakultetet er knyttet til CELL-prosjektet gjennom samarbeidsforumet CELL Norge, hvor også fakultetet i Tromsø deltar. Som ledd i dette samarbeidet har UiO spurt om vi ønsker å samarbeide om spesialemnet i Domsanalyse og domsskriving, slik som vi allerede samarbeider om det CELL-initierte spesialemnet Legal Technology: Artificial Intelligence and Law.³

Etter mønster fra samarbeidet om Legal Technology: Artificial Intelligence and Law er det enighet om en modell hvor det opprettes en «tvilling» til UiO-emnet her hos oss, med en egen emneansvarlig. UiB-studenter som ønsker å ta spesialemnet Domsanalyse og domsskriving vil følgelig melde seg på UiB-varianten av emnet, slik at vi beholder studiepoengproduksjonen for våre studenter og UiO beholder sine studenter.

Det er også enighet om følgende:

¹ <https://www.jus.uio.no/cell/>

² JUS5061 *Domsanalyse og domsskriving*, se nærmere her:

<https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/JUS5061/>

³ Se SU-sak 113/20 og styresak 96/20. Hos oss har dette emnet fått emnekoden JUS295-2-A.

- Hvert fakultet tar ansvar for sensur (og eventuell oppgaveretting mv.) for egne studenter. I den grad man hjelper hverandre med sensuren, utbetales det honorar til UiO-ansatte som bidrar til sensur av UiB-studenter og omvendt.
- UiO og UiB legger inn like store undervisningsressurser, angitt i forelesningstimer («katetertimer»). I dette tilfellet legger hvert fakultet inn 6 dobbelttimer, slik at studentene får 12 dobbelttimer undervisning. Det gir våre studenter 2 dobbelttimer ekstra, sammenlignet med et spesialempne som vi drifter alene. Ettersom halvparten av undervisningen går over UiOs budsjett, sparer vi samtidig 4 dobbelttimer undervisning, sammenlignet med en situasjon hvor vi selv må stå for hele undervisningsopplegget.
- Likedelingen av undervisningsinnsatsen betyr ikke at den faktiske undervisningen må fordeles 50/50 mellom UiO- og UiB-tilsatte – den regulerer bare hvem som bærer kostnadene. Dersom en UiO-lærer underviser mer enn UiOs andel av undervisningen, honoreres dette som ekstern undervisning for UiB, og omvendt.
- UiO og UiB godskrives hver for seg egne emneansvarlige for driften av emnet, ut fra gjeldende interne regler for dette. Det skjer ingen avkortning her, for å legge til rette for reelt samarbeid mellom de to emneansvarlige. For UiB betyr det at våre emneansvarlige får 10 undervisningstimer for jobben.
- Eventuelle ekstra ressurser fra CELL til utvikling av et emne er ikke omfattet av denne skissen. I den grad slike ressurser stilles til disposisjon for UiB-ansatte, skal det skje i form av honorar direkte til den ansatte (og derfor ikke belaste vårt undervisningsbudsjett med påfølgende fakturering av UiO).

Professor Ragna Aarli har sagt seg villig til å ta jobben som emneansvarlig.

Undervisningsopplegget tilsier at det er påkrevd å sette et øvre tak på antall studenter fra hvert fakultet. I forståelse med de emneansvarlige foreslås antallsbegrensningen satt til 15 UiB-studenter.

Det vises for øvrig til vedlagt emnebeskrivelse, litteraturliste og tentativ undervisningsplan.

Ettersom dette emnet opprettes på kort varsel, bør det vedtas som en prøveordning. Ettersom første gjennomføring nå kommer litt brått på våre studenter og uten vanlig markedsføring overfor studentene våre som skal ta spesialempner til høsten, bør evalueringen skje etter andre gjennomkjøring, dvs. etter høstsemesteret 2023.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Spesialempnet JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving opprettes med virkning fra høstsemesteret 2022, med en prøveperiode på to år.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

29.04.2022
ANNNI

Vedlegg:
Emnebeskrivelse

Vedlegg 1: Emnebeskrivelse

JUS266-2-A (0): Domsanalyse og domsskriving

Rapport for emne JUS266-2-A

Stadiuminfo:	Kvalitetssikring (S2)
Sist endret:	20.04.2022 Karitha Reisæter (kre082)
Opprettet i EpN:	Ja

Emneinfo

Studiepoeng, omfang

Nynorsk:

10 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Nynorsk:

MA-nivå

Undervisningsspråk

Nynorsk:

Norsk

Undervisningssemester

Nynorsk:

Høst

Emnet har adgangsbegrensning, maks 15 studenter kan følge kurset. Oppmelding skjer i studentweb etter førstemann-til-mølla prinsippet.

Undervisningssted

Nynorsk:

Heldigitalt

Mål og innhold

Nynorsk:

Domsanalyse og domsskriving er eit emne der studentane skal få inngåande kunnskap om den juridiske dommen som tekstsjanger. Dette skal dei oppnå gjennom å læra å analyserer dommar frå både nasjonale domstolar på alle nivå, og frå transnasjonale domstolar med særleg relevans for Norge.

Analysen skal gjelda argumentasjon, og korleis denne vert gjort presentert ved bruk av tekstlege verkemiddel. Faget vil difor både ha eit klarspråk- og eit metodeelement, og gje ferdigheiter i tekstanalyse og juridisk metodebruk.

Faget vil òg inkludera eit historisk og komparativt perspektiv for å visa korleis domssjangeren vert forma på bakgrunn av tradisjon og retts- og domstolssystemet si utforming, som saman skapar samfunnsforventingar. Studentane skal vis at dei har tileigna seg dette ved å saman i ei gruppe skriva ein dom som semesteroppgåve, og individuelt reflektera over dommen i ein munnleg eksamen.

Kva lærer du?

Emnet skal gjera studentane i stand til å

1. analysera argumentasjon og tekstlege verkemiddel i dommar
2. til å sjølve skriva ein dom
3. til å reflektera kritisk over eigne og andre sine dommar

Læringsutbytte

Nynorsk:

Kunnskap

Innsikt i domssjangeren, samt i ulike variasjonar mellom ulike instansar og mellom nasjonale og transnasjonale domstolar. Forståing av dei argumentasjonsformer og dei tekstlege verkemiddel som domssjangeren femner om. Kunnskap om korleis den speglar samfunnsforventningar skapt gjennom tradisjon, utforminga av retts- og domstolssystemet, og gjeldande juridisk metode.

Ferdigheter

Evne til å analysere, skriva og reflektera over dommar på bakgrunn av kunnskap om metode, klarspråk og relasjonen mellom domstolar og omverda.

Krav til forkunnskaper

Nynorsk:

Tre års jussutdanning

Anbefalte forkunnskaper

Nynorsk:

Tre til fire års jussutdanning

Studiepoengsreduksjon

Nynorsk:

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet i Bergen

Krav til studierett

Nynorsk:

Emnet er åpent for studenter med en av følgende studieretter:

- Studierett på integrert masterprogram i rettsvitenskap
- Studierett på toårig masterprogram i rettsvitenskap
- Poststudierett ved Det juridiske fakultet

Forkunnskapskravet kan likevel begrense enkelte studenters adgang til emnet.

Arbeids- og undervisningsformer

Nynorsk:

12 dobbelttimer undervisning, gjennomføres digitalt på zoom, undervisninga blir gjennomført av ansvarlig faglærer og med deltagelse av eksterne dommere.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Nynorsk:

Det må leveres et obligatorisk utkast til semesteroppgåve for kommentering.

Vurderingsformer

Nynorsk:

Semesteroppgave med to elementer:

- Å skrive ei semesteroppgåve i form av ein dom, saman i ei gruppe. Inga ordgrense. Teller 40% av karakteren

•Munnleg individuell eksamen der ein skal gje ei analyse av egen dom. 30 minutt. Teller 60% av karakteren

Hjelpemiddel til eksamen

Nynorsk:

Ikke relevant for emnet.

Karakterskala

Nynorsk:

Emnet nyttar karakterskala frå A til F, der A er beste karakter og F er stryk.

Vurderingssemester

Nynorsk:

Høst

Litteraturliste

Nynorsk:

Litteraturlisten vil være klar innen 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Emneevaluering

Nynorsk:

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Programansvarlig

Nynorsk:

Studieutvalget har programansvaret for fakultetets studietilbud.

Emneansvarlig

Nynorsk:

Professor Ragna Aarli

Administrativt ansvarlig

Nynorsk:

Studieseksjonen ved det juridiske fakultet

Kontaktinformasjon

Nynorsk:

spesialemner.jurfa@uib.no

Vedlegg 2: Litteraturliste

<i>Innføringslitteratur</i>	<ul style="list-style-type: none">- Arnfinn Bårdsen, «Å forstå og bli forstått – Om klart språk i domstolene», <i>Festskrift til Stefan Lindskog</i>, Jure Förlag 2018: 87-99: festskrift-til-stefan-lindskog--a-forsta-og-bli-forstatt-ved-arnfinn-bardsen.pdf (domstol.no)- Geoffrey Samuels, <i>A Short Introduction to Judging and to Legal Reasoning</i>, Elgar 2016
<i>Hovedlitteratur</i>	<ul style="list-style-type: none">- R.V. Fjeld, M. Jenssen, T. Mowatt, T. Kjarterud, <i>Anbefalinger om domsskriving</i>, DAs rapportserie 1/2015, 60 sider- A. Barak, “On judging”, <i>Judges as Guardians of Constitutionalism and Human Rights</i> (M. Scheining, H. Krunke, M. Aksenova red.), Edward Elgar Publishing, 2016: 27-49 (23 sider)- L. Epstein, Lee, “Some Thoughts on the Study of Judicial Behavior”, <i>William & Mary Law Review</i> 57 2016: 2017-2073 (57 sider)- A. Løvlie, “Fakta og juss”, <i>Juridisk metode og tenkemåte</i> (A.P. Høgberg og J.Ø. Sunde red.), Universitetsforlaget, 2019: 135-172 (38 sider)- A.P. Høgberg, «Domstolspraksis som rettskildedefaktor», <i>Juridisk metode og tenkemåte</i> (A.P. Høgberg og J.Ø. Sunde red.), Universitetsforlaget, 2019: 259-292 (34 sider)- Krokan, A. og R. Aarli, «Den digitale dommer. Om endring av arbeidsprosesser i domstolene», <i>Lov og Rett</i> 2020 s. 149-166 (17s)- Aarli, R., «Digitale juridiske utdrag og utviklingen av norsk metodelære», <i>Lov og Rett</i> 2019 s. 640-658 (18s)
<i>Tillegglitteratur</i>	<ul style="list-style-type: none">- A. Jakab, A. Dyevre, G. Itzcovitch, “Conclusions”, <i>Comparative Constitutional Reasoning</i> (A. Jakab, A. Dyevre, G. Itzcovitch red.), Cambridge University Press, 2017: 761-797 (37 sider)

Vedlegg 3: Tentativ undervisningsplan for studieåret 2022/23

1. *dobbeltime*: Oversyn: dommar som tekst, styringsreiskap og rettskjelde – kursinnhald- og opplegg ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO og med professor Ragna Aarli, UiB (veke 37, 14.09 kl. 14.15-16.00)
2. *dobbeltime*: Frå den fyrste skriftlege dommen på 1300-talet til den transnasjonale dommen på 2000-talet: utviklinga av domstolane og dommen som tekstsjanger og rettskjelde ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO og med professor Ragna Aarli, UiB (veke 38, 21.09 kl. 14.15-16.00)
3. *dobbeltime*: Dommaråtferd ved professor Ragna Aarli, UiB og med professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO (veke 39, 28.09 kl, 14.15-16.00)
4. *dobbeltime*: Rett, fakta og subsumsjon ved professor Ragna Aarli, UiB og med professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO (veke 40, 04.10 kl. 14.15-16.00)
5. *dobbeltime*: Dom, tekst og kommunikasjon ved lagdommar PhD Jussi Pedersen og med professor Ragna Aarli, UiB (veke 40, 06.10 kl, 14.15-16.00)
6. *dobbeltime*: Innsyn i rettergang og dom – streaming, opptak og offentleggjering på internett ved professor Ragna Aarli, UiB og med professor Jørn Øyrehagen Sunde, (41, 12.01 kl. 14.15-16.00)
7. *dobbeltime*: Tingsrettsdommar, med nyare utviklingstrekk (42, 19.10 kl. 14.15-16.00) ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO
 - a. *1. time*: Domsanalyse
 - b. *2. time*: Førelasing og spørsmålsrunde med tingsrettsdommar Anne Horn (Bergen tingrett)
8. *dobbeltime*: Lagmannsrettsdommar, med nyare utviklingstrekk (veke 43, 26.10 kl. 14.15-16.00) ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO
 - a. *1. time*: Domsanalyse
 - b. *2. time*: Førelasing og spørsmålsrunde med lagdommar dr.juris Henriette Nazarian
(Hålogaland lagmannsrett)
9. *dobbeltime*: Høgsterettsdommar, med nyare utviklingstrekk (veke 44, 02.11 kl. 14.15-16.00) ved professor Ragna Aarli, UiB
 - a. *1. time*: Domsanalyse

- b. 2. *time*: Føreløsing og spørsmålsrunde med høgsterettsdommar Kine Steinsvik (Høgsterett)
10. *dobbeltime*: Dommar frå Den europeiske menneskerettsdomstolen (veke 45, 10.11 kl. 14.15-16.00) ved professor Ragna Aarli, UiB
- a. 1. *time*: Domsanalyse
 - b. 2. *time*: Føreløsing og spørsmålsrunde med dommar i EMD dr. juris Arnfinn Bårdsen
11. *dobbeltime*: Dommar frå EFTA-domstolen og EU-domstolen (veke 46, 16.11 kl. 14.15-16.00) ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO
- a. 1. *time*: Domsanalyse
 - b. 2. *time*: Føreløsing og spørsmålsrunde med tidlegare dommar i EFTA-domstolen dr. juris Henrik Bull
12. *dobbeltime*: Komparativ domsanalyse ved professor Jørn Øyrehagen Sunde, UiO og med professor Ragna Aarli, UiB (veke 47, 23.11 kl. 14.15-16.00)